

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የኢትዮጵያ ጂኦሎጂካል ኢንቨስትመንት
የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ
ኦዲት ሪፖርት

ሚያዝያ 2016
አዲስ አበባ

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ

የኢትዮጵያ ጂኦሎጂካል ኢንስቲትዩት

የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ጂኦሎጂካል ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንብ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሀብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ጂኦሎጂካል ኢንስቲትዩት ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ የአዲት አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው። አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመሥሪያ ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የዓለም አቀፍ አዲት ደረጃዎችን (ISSAI) መሠረት በማድረግና የዋና አዲተር መሥሪያ ቤትን የአዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ የአዲት አስተያየት ለመስጠት ያስችለናል።

አዲታችን፡-

- በሂሳብ ሪፖርቶች ላይ የሰፈሩትን አሀዞችና መግለጫዎችን የሚደግፉ ማስረጃዎችን በናሙና አዲት ማከናወንን፤
- የሥራ አመራሩ የሂሳብ ሪፖርቶች ሲያዘጋጅ ያደረገውን ጉልህ ግምቶች እና ውሳኔዎችን መመዘንን፤

- የሂሳብ አያያዝ ፖሊሲዎች ከዓመት ዓመት ሳይቀያየሩ በሥራ ላይ መዋላቸውን እና በበቂ ሁኔታ መገለጻቸውን ማመዛዘንን ያጠቃልላል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ ከሆኑ ስህተቶች የፀዱ ለመሆኑ በቂ ማስረጃና አጥጋቢ ማረጋገጫ የሚሰጥ መረጃና ማብራሪያ ሊያስገኝ በሚችል መልኩ ኦዲቱን አቅደን አከናውናል፡፡

ከዚህም በተጨማሪ ኦዲቱ የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ተገቢ የሆኑ አዋጆች፣ ደንቦች እና በተከታታይ የወጡ መመሪያዎችን በመከተል የተዘጋጁ መሆኑንና በናሙና ኦዲት ማከናወንን ይይዛል፡፡

ለኦዲቱ ሥራ መሠረት የሆኑት የኢትዮጵያ ጂኦሎጂ ኢንስቲትዩት ያቀረባቸው የሂሳብ ሪፖርቶች፣ መዛግብት፣ ደጋፊ ማስረጃዎች እንዲሁም በኢንስቲትዩቱ ሥራ አመራር የተሰጡ ማብራሪያዎች ናቸው፡፡

ኦዲቱ የተከናወነው የበጀት ዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር ኦዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የኦዲት ተደራጊው መ/ቤት የሂሳብ ሪፖርቶች ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ለኦዲት አስተያየቱ መሰረት የሆኑት ጉዳዮች፤

የኢንስቲትዩቱ የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት እና በመንግሥት ሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት የተዘጋጁ እና የተሰበሰበው ገቢ፣ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን የጠበቀ መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ፡-

1. የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ 1 እና 2 የስራ ማስኬጃ ወጪዎች ሲፈጸም ወጪው ለሚደረግበት ተግባር በበጀት ዓመቱ የተያዘ ወይም ወጪውን ለመሸፈን ቀሪ በጀት መኖሩንና ወጪው በመስሪያ ቤቱ ዕቅድ ወስጥ የተያዘና በጥሬ ገንዘብ ፍላጎት ላይ የተካተተ መሆኑ ሳይረጋገጥ ወጪ መፈፀም እንደማይገባ መመሪያው ይገልጻል፡፡ ሆኖም ኢንስቲትዩቱ ሰኔ 30, 2013 ዓ.ም በገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ ቁጥር 1829 አዩ ኢንተርናሽናል ሆቴል ለሰጠበት አገልግሎት ክፍያ የተቀበለ ሲሆን የአገልግሎት ክፍያው በቀን 12/09/2015 በሂሳብ ምዝገባ ማዘዣ ቁጥር 00017638 ብር 128,340.95 ካለ በጀት ዓመቱ በወጪ የተመዘገበ መሆኑ፤

2. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት የገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሒሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት በሚያዘው መሰረት መፈጸሙን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡- ብር 318,204.08 ሂሳቡ ከማን እንደሚሰበሰብ የማይታወቅ ተሰብሳቢ መሆኑ፤

3. በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8(5) በመሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ሥርዓት መዘርጋቱን እና መ/ቤቱ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑ ሲጣራ በድምሩ ብር 549,227.13 ማስረጃ ያልቀረበለት ተከፋይ ሂሳብ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

ከላይ ከተራ ቁጥር 1 እስከ 3 ከተገለጹት ሁኔታዎች በስተቀር የኢንስቲትዩቱ የሂሳብ ሪፖርቶች ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም የተመለከተውን የፋይናንስ አቋም እና የበጀት ዓመቱን የሥራ እንቅስቃሴ በኢትዮጵያ መንግሥት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት ትክክለኛውን ገጽታ ያሳያሉ፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የአዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፣ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች (Emphasise Matters)

1.1 በመንግሥት የክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ተራ ቁጥር 14 ንዑስ ቁጥር 4 ላይ ክፍያ ለሚፈጸምባቸው ወጪዎች ተገቢው ሰነድ መቅረብ እንዳለበት ይገልጻል፡፡ ሆኖም መ/ቤቱ በሂሳብ መደብ 2251101 ለሥልጠና በሚል በቀን 18/7/2015 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 00017364 ብር 67,140.00 እንዲሁም በቀን 1/05/2015 በወጪ ማስመስከሪያ ቁጥር 00017156 ብር 363,349.00 በድምሩ ብር 430,489.00 በወጪ ለተመዘገበው ሂሳብ የተሳታፊዎች አቴንዳንስ ኮፒ መሆን መቼ እንደተከናወነ ቀን የሌለው መሆኑ፣ በአጠቃላይ የተሟላ ማስረጃ ያልቀረበለት መሆኑ፣

1.2 በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) መሰረት ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ኢኒስቲትዩቱ በጀቱን የሚቆጣጠር መሆኑን ለማረጋገጥ ለ2015 በጀት ዓመት በየበጀት ፕሮግራሞቹ ለየሂሳብ መደቦቹ የተፈቀደው የወጪ በጀት ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ፡- ከመደበኛ በጀት ብር 4,785,053.90 (37.3%) የካፒታል በጀት ብር 9,057,743.73 (76.11%) ሲሆን በድምሩ ብር 13,842,797.00 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት ሆኖ ተገኝቷል፡፡

II የሀጋዊነት ጉዳዮች (Compliance Matters)

2.1 የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል የገንዘብ ሚኒስቴር መስከረም 25 ቀን 2014 ዓ.ም በቁጥር ገ/ሂ/1/53/86 ባስተላለፈው ስርዑሳር መሰረት፡- ለግንባታ ሥራ ግዥ ከብር 20,000,000.00 በላይ ጨረታ መውጣት

እንዳለበት ይገልጻል፡፡ ሆኖም ኢኒስቲትዩቱ

- የ4ኛ እና 5ኛ ህንፃ ሪኖቬሽን ሥራ ለማሰራት ከ Feom.luigi varnero impresa costruzioni PLC የብር 20,724,803.50 ያለ ጨረታ በቀጥታ የግንባታ ግዥ የፈጸመ መሆኑ፤
- ከአማካሪ መሐንዲስ በሚሰጥ የክፍያ የምስክር ወረቀት ለመረጋገጡ ማስረጃ አለመቅረቡና ኮንትራቱን የወሰደው (ቫርኔሮ) የተባለው ኮንስትራክሽን ድርጅት የሰራውን ሥራ በእራሱ ማህተም እያረጋገጠ ክፍያ እየተፈጸመ መሆኑ፤
- የብር 616,796.27 የውል ማስከበሪያ (performance bond) ከኒያላ ኢንሹራንስ እንዲያገለግል የተሰጠበት ቀን እስከ May 16,2022 (8/09/2014) ድረስ ሲሆን የቅድሚያ ክፍያ ዋስትና ማስከበሪያ (Advance Guarantee Bond) ደግሞ ከአዲስ ኢንተርናሽናል ባንክ እንዲያገለግል የተሰጠው ቀን May 16,2022-Aug14,2022 (7/12/2014) በመሆኑ ሳይታደስ ቀኑ አንድ አመት ከአራት ወር የሆነው መሆኑ፤

2.2 የውሎ አበል ክፍያዎች የሚፈጸሙት ከየካቲት 16 ቀን 2012 ዓ.ም ጀምሮ በሥራ ላይ በዋለው የመንግሥት ሠራተኞች የቀን የውሎ አበል አፈጻጸም መመሪያ ቁጥር 3/2012 መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ፡- በተለያዩ የወጪ ማስመስከሪያ አጠቃላይ ብር 1,755,100 የቀን ውሎ አበል ክፍያ የውሎ አበል መጠየቂያና መፍቀጃ ቅጽ 1 እና የውሎ አበል ማወራረጃ ቅጽ 2 ሳይሞላ ክፍያ ተፈጽሞ ሂሳቡ የተወራረደ መሆኑ፤

2.3 በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል፡፡ ሆኖም ኢኒስቲትዩቱ በደንቡና በመመሪያው መሰረት የፈጸመ መሆኑ ሲጣራ

በተለያዩ የተሰባሰቡ የሂሳብ ኮዶች (መደቦች):- በድምሩ ብር ብር29,484,471.13 ወቅቱን ጠብቆ ያልተሰበሰበ ውዝፍ ተሰባሳቢ ሂሳብ የሚታይ መሆኑ፤

2.4 በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8(5) በመሰረት ተከፋይ ሂሳቦችን ለመከታተል ተገቢው የቁጥጥር ሥርዓት መዘርጋቱን እና መ/ቤቱ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ:-ብር 5,012,788.87 በወቅቱ ያልተከፈለ ሂሳብ መሆኑ፤

III ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

- መካኒሳ የሚገኘው የድሪቢንግ 5 ግምጃ ቤት ፣ የላብራቶሪ ግምጃ ቤት 3 ፣ ሳይንቲፊክ 1 እና የቻይና 1 ግምጃ ቤት በአጠቃላይ 7 ግምጃ ቤት በአንድ ንብረት ሰራተኛ ኃላፊነቱም ሆነ ገቢ እና ወጪ የሚሰራ መሆኑን ፤
- ቋሚ ዕቃ መለያ ቁጥር(tag no) በንብረቶች ላይ ያልተለጠፈ መሆኑን:-
- የጂኦሎጂ የቀድሞ ግቢ የሚገኘው የመኪና ዕቃ መለዋወጫ ግምጃ ቤት ቆርቆሮው የሚያፈስ በመሆኑ እንዲሁም መካኒሳ የሚገኘው ድሪቢንግ ግምጃ ቤት ጣራው የሚያፈስ መሆኑ፤ ከጀርባ ከሌላ መ/ቤት ጋ መለያ አጥር የሌለው እና በጣሪያው መካከል ክፍተት ያለው በመሆኑ፤
- 6 ካልሸየም ካርቦ ሀይድሬት ተለይተው በኬሚካል ግምጃ ቤት መቀመጥ ሲገባቸው ከድሪቢንግ ግምጃ ቤት ጋ በአንድነት መቀመጣቸው፤ ከ2004 ዓ.ም ጀምሮ በኬሚካል ግምጃ ቤት በብዛት ተከማችተው የተቀመጡ እንዲሁም እንቅስቃሴ የሌላቸው Puckgel ኬሚካል ብዛት 5 ፣ Bentonite powder ኬሚካል ብዛት 294 እና በጄርካን የተቀመጡት EZ made gold ብዛት 31 ኬሚካል በባለሞያ ታይቶ እንዲወገዱ ወይም ጥቅም ላይ እንዲውሉ ያልተደረገ መሆኑ፤

- በሳይንቲፊክ እና ላብራቶሪ ከ10ዓመታት በላይ ጥቅም ሳይሰጡ ያለ አገልግሎት የተቀመጡ መሳሪያዎች መኖራቸው እና የግቢ ጥበቃ የሌለው መሆኑ እንዲሁም የፌዴራል ፖሊስ በግቢ ውስጥ መኖሪያ በማድረጋቸው ንብረት ቢሰረቅ ኃላፊነት የሚውስድ አካል አለመኖሩ፤
- ኮምፕሬሰር ከነሪንግ(ማሺነሪ) ኮድ pdsf530S ብዛት 2 ፣ የማሺነሪ መቆሚያ ብዛት 5 ፣ የሠራተኞች ባስ ኮድ 4-04482 እና ኮድ 4-03252 ብዛት 2 ከሁለት አመት በላይ ያለአገልግሎት የቆመ መሆኑ፤
- የተለያዩ ተሽከርካሪዎች ጥገና ሳይደረግላቸው ከአመት በላይ የቆሙ መሆኑ በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡

እርምጃ ያልተወሰደባቸው ያለፉት በጀት ዓመታት አዲት ግኝቶች፤

የ2014 በጀት ዓመት ግኝቶች፤

ለሁለት ሰራተኞች ስራ ከለቀቁ በኋላ ያልሰሩበት የተጣራ ደመወዝ ብር 8,699.00 ክፍያ የተፈጸመና ተመላሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት

ሚያዝያ/ 2016